

Пергаментът бил изработван въ видъ на листове, които сгъвали на две и зашивали по гънката. За по-голѣма здравина подвързвали книгата съ дървени или металически корици. Въ този видъ книгата се приближавала къмъ днешната, макаръ и да се отличавала съ голѣмитѣ си размѣри и обемъ.

*

Книгата била писана на ржка. И това било бавна, трудна работа. Наистина, писмовното изкуство било твърде много усъвършенствувано, особено въ срѣдновековнитѣ католически манастири. Да се препише една книга, нуждни били месеци, години. И по онова време да пропадне една книга считало се за голѣма загуба. Затова книгата поставяли на особена поличка и я връзвали съ синджиръ. По такъвъ начинъ книгата била затворница. Лежала въ окови. Тия, които жадували за знания, идвали при нея. Самъ тя свободно не могла да се шири по свѣта.

Книгата строшила своитѣ окови и тръгнала да обикаля свѣта, когато било изобретено книгопечатането и измисленъ начинътъ да се прави хартия отъ парцали.

Отначало книгопечатната техника била играчка въ сравнение съ днешната.

Въ продължение на петъ вѣка въ печатането на книгата билъ направенъ голѣмъ напредѣкъ. Гутенберговата печатна машина се развила въ грамадна бързопечатна машина, а следъ това въ **ротационна**, която въ часъ отпечатва десетки хиляди екземпляри отъ голѣмъ вестникъ. Въ голѣмитѣ печатници ржчниятъ наборъ на буквитѣ е замѣненъ съ машини. За повторни издания, които се печататъ безъ измѣнение, работата се опростява, като се прави **стереотипна** отливка (матрица) отъ книжна каша. Върху тая отливка наливатъ разтопенъ печатарски металъ и отъ готовата форма се получава сжщиятъ наборъ. Измислени сж много практически начини за правене на клишета, съ които се печататъ картини — черни и цвѣтни. Книгата вече добива художественъ видъ. Най-важно: тя става евтина, а това спомогнало за нейното разпространение.

И започналъ се важниятъ размѣнителенъ процесъ, който ималъ грамадно значение за духовния напредѣкъ на човѣчеството: свѣтлината на знанията се разлива въ народната маса; народната маса предявява своитѣ практически потребности и буди мисълта на учения къмъ работа. А това взаимодействие между учениятъ и народитѣ би било немислимо, ако нѣмаше технически улеснения за размножаване на произведенията на учениятъ, писателитѣ, поетитѣ, художниците и музикантитѣ.

(Съкрат. преводъ).